

Notícia del II Symposium Numismàtic de Barcelona

Els passats dies 3 i 4 de març es celebrà el II Symposium Numismàtic de Barcelona, realitzat per la *Societat Catalana d'Estudis Numismàtics*, filial del Institut d'Estudis Catalans, amb el patrocini de l'*Asociación Numismática Española* i la col·laboració de la *Société Française de Numismatique*.

La celebració de les *Journées Numismatiques* a Perpinyà els dies 2-4 de juny (1979), organitzades per la *Société Française de Numismatique* i a les que l'*Asociación Numismática Española* i la *Societat Catalana d'Estudis Numismàtics* hi varen participar com a convidats, foren ja motiu d'una anterior col·laboració de les tres entitats.

La represa d'aquesta col·laboració al II Symposium Numismàtic de Barcelona feia prou avinent d'escollir com a tema el de les mútues influències entre els dos països en l'àmbit monetari al llarg de la Història.

Amb l'ànim de donar cabuda a aquelles comunicacions que no es circumscrivissin al tema proposat, es creà una secció de tema lliure. Dins d'aquesta darrera secció cal destacar molt especialment un grup d'aportacions dedicades a estudiar l'estadística aplicada a la numismàtica, tot reprenent alguns dels aspectes considerats a la *Table Ronde* de París, 1979.

Dirigí el Symposium el senyor Leandre Villaronga, s'ocupà de la coordinació el senyor Josep Pellicer i Bru i la secretaria fou a càrrec d'Anna M. Balaguer. Tots ells són membres de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics i ocupen respectivament els càrrecs de President, Vice-president i Vocal de la dita entitat. A una creixent participació de membres de la *Société Française de Numismatique*; que tingué la gentilesa d'acompanyar-nos, s'hi sumà la d'altres coneguts investigadors estrangers, com la del Dr. J. C. P. Kent, del *British Museum*, Dr. R. Reece del *Institute of Archeology*, de Londres, Dr. S. Suchodolsky, de la *Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne* de Varsòvia, el Dr. E. Piras de l'*Istituto di Storia Medioevale* de la Universitat de Cagliari i Mr. Martin Colin de la *Société Suisse de Numismatique*, entre molts d'altres. La participació d'estudiosos del nostre país fou gairebé unànime i les persones inscrites assoliren un nombre molt notable.

1.ª SESSIÓ DE TREBALL (dia 3 de març)

Durant la primera jornada, que estigué dedicada a les aportacions que es cenyien al tema proposat, el Dr. Daniel Nony, president de la Société Française de Numismatique, pronuncià la seva anunciada lliçó sobre la significació de les emissions hispàniques des d'August fins a Calígula.

A migdia es procedí a la inauguració oficial del Symposium. Aquest acte fou presidit per l'Honorable Sr. Joan Maragall, en representació de l'Honorable Sr. Pere Pi-Sunyer, Conseller de Cultura de la Generalitat, per l'Honorable Sr. Joan Ainaud de Lasarte, president de l'Institut d'Estudis Catalans, per l'Excm. Sr. Conde de Lacambra, president de la Asociación Numismática Española, pel Sr. L. Villaronga, president de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics i pels membres del Comitè d'Honor que es trobaven presents.

Obrí l'acte el Sr. L. Villaronga qui, després d'un breu parlament, donà la paraula al Sr. J. Maragall, qui pronuncià una allocució tot recordant la llarga tradició en la investigació numismàtica al nostre país. Tot seguit, Mr. D. Nony agrai, en nom de la Société Française de Numismatique, la invitació de participar al Symposium. Finalment, prengué la paraula el president de l'Institut d'Estudis Catalans, Dr. J. Ainaud, qui donà per inaugurat el II Symposium Numismàtic de Barcelona.

Les comunicacions lligides a la sessió de treball, presidida pel Dr. D. Nony i Dr. F. Mateu i Llopis, foren les que es cenyien al tema proposat de les mútues influències monetàries entre França i el nostre país.

Sobre metrologia antiga es presentaren dues aportacions: la del Sr. J. Pellicer i la de Mlle. Claude Brenot, que tractaren respectivament de diversos aspectes dels pesals emprats a la Gàl·lia i a Hispània. El Sr. J. C. Richard ens parlà de les monedes amb llegenda Biricantín al Sur de la Gàl·lia. El Dr. J. B. Bost tractà de diverses qüestions polítiques i monetàries a la Gàl·lia i a Hispània als segles III-IV. El Sr. R. Arroyo versà sobre la circulació de la moneda dels emperadors galo-romans al País Valencià. La moneda carolíngia fou estudiada en dues comunicacions: la del Dr. S. Suchodolsky, que tractà de la metrologia carolíngia i la del Sr. M. Crusafont, que presentà el primer òbol conegut de tipus carolíngi de seca catalana. Diversos aspectes de l'heràldica foren estudiats a les aportacions del Dr. F. Mateu, que tractà de l'heràldica del *Comes Burgundiae*, i de Mr. M. Pastoreau, que ens parlà de l'origen de les armes de Catalunya, tot assenyalant que aquest podia trobar-se a Borgonya. El tema de les falsificacions de moneda hispànica fetes a França, principalment durant l'Edat Moderna, fou estudiat en dues comunicacions degudes a Mr. M. Dhenin i a la Dra. F. Dumas. Sobre el període de la Revolta Catalana (1640-652) es llegiren tres aportacions: la de la Sra. M. Soler, que versà els sisens de Bellpuig i les de J. M.ª Llobet i d'Anna M. Balaguer que parlaren dels diners de Cervera. Finalment, es presentaren dues comunicacions sobre el període de l'Ocupació Napoleònica de Catalunya: la del Sr. F. Padró, que estudiava els encunys a les monedes dels 4 quartos, i la d'Anna M. Balaguer, que tractà d'alguns aspectes de la moneda de coure basats en la documentació.

A continuació, es donà pas a les comunicacions de tema lliure. En aquesta sessió, presidida pel Dr. J. P. C. Kent, es llegiren les aportacions d'estadística metallúrgica aplicada a la numismàtica. Els estudis estadístics foren deguts

a la Dra. C. Carcassonne i al Dr. F. Mora Mas que, en un estudi en col·laboració, tractaren de la verificació dels mètodes d'estimació del nombre d'encunyats a partir d'unes mostres simulades, i al Sr. L. Villaronga, qui presentà un nou mètode estadístic que aplicà a l'estudi de les primeres emissions ibèriques de bronze de seca catalana. L'aportació sobre els estudis metallúrgics la deguérem al Dr. J. P. C. Kent, qui parlà de la contribució de la investigació metallúrgica per a la classificació de les primitives monedes de Bèlgica i Britània.

2.ª SESSIÓ DE TREBALL (dia 4 de març)

A la segona jornada, que fou dedicada a la lectura de les comunicacions de tema lliure, el Sr. Miquel Coll i Alentorn, president de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, pronuncià una lliçó sobre moneda, economia i fiscalitat a la Catalunya comtal.

Durant aquesta segona sessió de treball presidiren el Dr. S. Suchodolsky i el Dr. M. Mundó.

Foren llegides les següents aportacions:

Les encunyacions hispano-cartagineses foren estudiades pel Sr. J. M. Vidal Bardán qui parlà de la seca de Baria. Per la sèrie ibèrica comptarem amb l'estudi de l'equip E. Ripoll, J. M.ª Nuix i L. Villaronga d'una troballa de bronzes d'Untikesken, feta a Empúries. La Dra. F. Chaves Tristán i la Dra. M. P. García-Bellido presentaren una troballa de coures del segle II feta a la província de Sevilla. Les contramarques de la moneda hispano-romana a l'Alt Ebre foren estudiades pel Sr. J. M. Gurt. El Sr. S. Datzira presentà un inventari de la moneda antiga al Museu de Manresa i tractà molt especialment de la rara moneda minaira amb contramarca SC feta de petits punts incisos, d'aquella col·lecció. El tema de la moneda de les mines de Sierra Morena fou tractat després monogràficament per la Dra. M. P. García-Bellido. Les troballes monetàries de l'excavació de la Font de'n Morta (Tarragona) foren estudiades per la Srta. M. Genera i per la Dra. M. Campo. Un tresoret d'antons trobat al teatre romà de Tarragona fou presentat per la Srta. L. Avellà. Una altra aportació sobre les descobertes monetàries procedents d'excavació fou la del Sr. P. P. Ripollès, que versà sobre les de Sant Josep (Vall d'Uixó, Castelló). Dins de les sèries de la moneda antiga es llegiren, finalment, les aportacions sobre circulació monetària a Hispània dels Drs. R. Reece i S. Keay.

Pel que fa a la moneda medieval i moderna varen presentar-se també un bon nombre de comunicacions. Sobre la sèrie bizantina hom comptà amb la d'A. M. Balaguer. Els Drs. M. Mayer i J. Bastardes ens parlaren d'alguns problemes d'equivalències en els Usatges. La moneda musulmana fou el tema de dues comunicacions, la del Sr. R. Morgenstern, presentant una troballa de dirhems orientals feta a la província de Màlaga, i la del Dr. M. Barceló, que donà a conèixer alguns exemplars de moneda de la taifa de Dènia-Mallorca. Sobre moneda aragonesa comptarem amb el treball del Sr. Miquel Crusafont que aclaria diversos aspectes del diner jaqués. El Sr. J. J. Padilla ens donà a conèixer les descobertes monetàries procedents d'algunes excavacions d'estacions alt-medievales. El gros de Carles de Viana fou estudiat pel

Sr. M. Crusafont. Les encunyacions castellanes del segle xv van ésser el tema de dues aportacions, la del Sr. L. Domingo, qui parlà dels tresorers d'Enric IV, i la del Sr. O. Gil Farrés que presentà un curiós ral a nom dels Reis Catòlics. Comptàrem també amb un estudi sobre la moneda de Sardenya llegit pel Dr. E. Piras.

ACTE DE CLAUSURA

L'acte de Clausura del Symposium fou presidit pels membres del Comitè d'Honor presents, pel director i coordinador del Symposium i pel Dr. D. Nony, president de la *Société Française de Numismatique*. Seguidament el Sr. X. Calicó, *Comisario de la III Semana Nacional de Numismática*, pronuncià el discurs de clausura que fou contestat pel Dr. D. Nony, qui agrai en nom de la *Société Française de Numismatique* la bona acollida que els havia estat dispensada. Finalment, el Dr. M. Tarradell, delegat de l'Institut d'Estudis Catalans a la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, es congratulà de la celebració d'aquest II Symposium Numismàtic de Barcelona que donà per clausurat.

A. M. BALAGUER